

Izbori jun 2024: Prijave Agenciji za sprečavanje korupcije i njihova sudbina

Transparentnost Srbija

Beograd, septembar 2024.

Transparentnost Srbija podnela je tokom predizborne kampanje niz inicijativa i prijava nadležnim Agenciji za sprečavanje korupcije vezi sa uočenim nepravilnostima ili problemima, čijim bi se uklanjanjem stvorili bolji izborni uslovi. Ovaj dokument sadrži detaljan prikaz inicijativa TS i (ne)postupanja po njima, kao i skraćeni prikaz postupanja tih organa po pojedinim inicijativama, prijavama i predstavkama drugih subjekata

Zakon o finansiranju političkih aktivnosti (ZFPA)

1.

Transparentnost Srbija

Postupajući po 13 prijava koje je TS podnela zbog mogućeg kršenja pravila o finansiranju aktivnosti političkih subjekata (zbog korišćenja prostorija javnih ustanova za sprovođenje aktivnosti Srpske napredne stranke na dan izbora, objavljivanja plakata na billboardima kojima se poziva na bojkot izbora, iznajmljivanja termina za političko oglašavanje na televiziji sa nacionalnom frekvencijom u trajanju od 2,5 sata, odnosno učešća javnih funkcionera i iznošenje informacija do kojih se dolazi u tom kapacitetu u emisijama na televizijama sa nacionalnom frekvencijom koje su označene kao “predizborni program” i izbornim mitinzima Srpske napredne stranke, objavljivanja preliminarne izveštaja o troškovima izborne kampanje sa nepotpunim podacima, objavljivanja informacija o nezakonitom finansiranju iz inostranstva grupa građana i pokreta koji učestvuju na izborima i sl.) Agencija za sprečavanje korupcije je u samo dva slučaja utvrdila da postoji povreda odredaba Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

U prvom slučaju Agencija je, nakon razmatranja prijave kojom je ukazano da je Gradska uprava za finansije grada Niša pogrešno obračunala i uplatila iznose za finansiranje izborne kampanje, prijavu TS prosledila Budžetskoj inspekciji dok je Gradskoj upravi za finansije grada Niša uputila obaveštenje o tome da je dužna da postupa u skladu sa odredbama člana 20. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti. U svom odgovoru Agencija je obrazložila da je tako postupila zbog toga što nije ovlašćena da pokreće i vodi postupak protiv državnih organa, organa AP, kao i organa jedinica lokalne samouprave.

Druga prijava koju je Agencija ocenila kao osnovanu podneta je zbog sumnje da neke aktivnosti Srpske napredne stranke (korišćenje prostora Centra za rani razvoj i inkluziju u izgradnji za snimanje spota koji je korišćen tokom izborne kampanje, učešće predstavnika jedinica lokalne samouprave strane države, odnosno prikazivanje zastave, za koju je naglašeno da se predsednik Republike Srbije ogrnuo tokom sednice GS UN na kojoj je usvojena rezolucija o Srebrenici, na mitingu, kao i upotreba isečaka iz nastupa predsednika Republike Srbije na GS UN tokom izborne kampanje) mogu da predstavljaju povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti. Agencija je [Rešenjem](#) utvrdila da je Srpska napredna stranka samo iz jednog od gore navedenih razloga postupila suprotno članu 23 st. 4 Zakona o finansiranju političkih aktivnosti na taj način što je za potrebe svoje promocije u izornoj kampanji, tokom izborne kampanje objavila video spot koji je snimljen na prostoru Centra za rani razvoj i inkluziju u izgradnji. Zbog toga je Srpskoj naprednoj stranci izrekla *meru upozorenja* kojom je tu političku stranku obavezala da u roku od tri dana od dana prijema rešenja sa svoje Instagram stranice “sns_novibeograd” ukloni navedeni video spot iako je u prijavi jasno istaknuto da je on

objavljen na predizbornom mitingu koalicije „Aleksandar Vučić – Beograd sutra“ u Beogradu 28.5.2024. godine. S obzirom na to da je reč o povredi i šteti koje se ne mogu otkloniti naknadnim aktivnostima opravdano se postavlja pitanje svrsishodnosti i efikasnosti ove mere upozorenja. Tim pre što je istim rešenjem Srpska napredna stranka upozorena da *ubuduće* ne postupa suprotno pomenutoj odredbi Zakona o finansiranju političkih aktivnosti i da u toku izborne kampanje za snimanje i emitovanje promotivnih spotova ne koristi prostor ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, iako je sama Agencija utvrdila da je ista politička stranka na isti način već više puta prekršila zakon.

O ostalim navedenim povredama Agencija se nije izjasnila, tačnije izreka i obrazloženje navedenog rešenja ih uopšte ne pominju zbog čega ne može da se zaključi da li Agencija u tome delu prijavu smatra neosnovanom iako je formalno pravno nije odbila kao takvu.

Inače, pomenuto rešenje Agencija nije dostavila TS već je u dopisu pod nazivom [Obaveštenje o ishodu postupka po prijavi](#) uputila našu organizaciju da ga preuzme sa sajta Agencije.

Do dana sastavljanja ovog izveštaja TS nije dobila odluku Agencije povodom dve prijave. Pretpostavka je da je u toku žalbeni postupak protiv odluka Agencija kojima su prijave prihvaćene i izrečene određene mere. Razlog tome može da bude činjenica da su protiv odluka Agencije kojima su prijave prihvaćene i izrečene određene mere izjavljene žalbe, odnosno da još uvek traje žalbeni postupak.

Zakup prostorija za sprovođenje aktivnosti tokom izbornog dana

Prijava je podneta Agenciji zbog sumnje da korišćenje prostora javnih ustanova za sprovođenje aktivnosti Srpske napredne stranke tokom izbornog dana može da predstavlja povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

U prijavi je istaknuto da nisu postojali obavezni zakonski uslovi na strani privrednog društva „Sportski centar Voždovac doo“, koje je osnovala gradska opština Voždovac, da pruži uslugu političkom subjektu – Srpskoj naprednoj stranci, a da u svakom slučaju nisu postojali obavezni zakonski uslovi za Srpsku naprednu stranku da pod bilo kakvim uslovima koristi ovaj javni resurs, odnosno veliku salu ili druge prostorije kojima raspolaže privredno društvo „Sportski centar Voždovac doo“. Prijavom je ukazano da bi sve navedeno trebalo proveriti i povodom činjenice da je istog dana Srpska napredna stranka na isti način koristila i prostorije “Novosadskog sajma”. Prijava sadrži, između ostalog, i link ka vesti objavljenoj u medijima da je Srpska napredna stranka na dan izbora otvorila svoj kol centar u Centru za socijalni rad Gornji Milanovac.

Zbog toga što korišćenje objekta u javnoj svojini od strane političkog subjekta protivno Zakonu o finansiranju političkih aktivnosti predstavlja prekršaj, prijava je istovremeno upućena i Višem javnom tužilaštvu i Drugom osnovnom javnom tužilaštvu u Beogradu.

Povodom ove prijave Agencija je TS dostavila [Rešenje](#) kojim se utvrđuje da “*nema osnova za odlučivanje o postojanju povrede odredaba Zakona o finansiranju političkih aktivnosti*” jer Srpska napredna stranka nije nezakonito koristila javne resurse u cilju svoje promocije. Na taj način Agencija je nastavila dosadašnju, inače nepravilnu praksu, donošenja rešenja čija je neprecizna izreka protivrečna činjenicama iznetim u njegovim obrazloženju. U obrazloženju Rešenja se navodi da je Agencija, na osnovu pregleda veb sajta Sportskog centra Beograd, utvrdila da je na njemu, u delu „Naše usluge“, objavljena informacija svim zainteresovanim licima da se iznajmljuju termini u salama, kao i da se izdaje u zakup prostor u okviru sportskog centra. Na isti način Agencija je utvrdila i da je na zvaničnom veb sajtu privrednog društva Novosadski sajam AD Novi Sad

objavljena slična informacija – da Novosadski sajam daje u zakup kancelarijski i skladišni prostor. Osim toga, Agencija je bez bilo kakve provere prihvatila izjašnjenje punomoćnice Srpske napredne stranke da je ta stranka prostor pomenutih privrednih društava koristila na osnovu zaključenih ugovora o zakupu uz naknadu, čiji troškovi će biti prikazani u konačnom izveštaju o troškovima izborne kampanje, bez zahteva da se prilože odgovarajući dokazi za tu tvrdnju. Isti pristup Agencija je primenila i u odnosu na izjašnjenje Centra za socijalni rad Gornji Milanovac prema kome u prostorijama tog centra nije bio organizovan kol centar već su tog dana zaposleni došli u službene prostorije da pripreme i izrade rešenja i trebovanja za jednokratnu novčanu pomoć iz budžeta opštine!?

Ni ovo rešenje Agencija nije dostavila TS već je u dopisu pod nazivom [Obaveštenje o ishodu postupka po prijavi](#) uputila našu organizaciju da ga preuzme sa sajta Agencije.

Bojkot bilbord bez identifikacije

TS je podnela prijavu zbog sumnje da objavljivanje plakata na bilbordima na više mesta u Beogradu i Novom Sadu kojima se građani pozivaju na bojkot izbora može da predstavlja povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

Prijavom je ukazano na činjenicu da pozivanje na bojkot izbora podrazumeva poziv biračima da ne glasaju ni za jednog učesnika na izborima a da izborna kampanja, saglasno Zakonu o finansiranju političkih aktivnosti, predstavlja skup aktivnosti političkih subjekata koje počinju od dana raspisivanja izbora i okončavaju se danom donošenja ukupnog izveštaja o rezultatima izbora, u svrhu javnog predstavljanja učesnika u izborima i njihovih izbornih programa i pozivanja birača da za njih glasaju, odnosno da ne glasaju za druge učesnike na izborima. Zbog toga je u prijavi istaknuto da je neophodno utvrditi da li su navedene objave učinjene ili finansirane od strane nekog političkog subjekta koji učestvuje na izborima i u izornoj kampanji. U suprotnom, bez identifikacije subjekta koji je ili za čije potrebe je vršeno ovo oglašavanje, neće biti moguće proveriti da li će izveštaji o troškovima kampanje obuhvatiti ovu vrstu troškova.

Do trenutka izrade ove analize TS nije primila odluku Agencije povodom ove prijave.

Izostavljeni troškovi u preliminarnom izveštaju vladajuće koalicije

Prijava je podneta zbog sumnje da nedostaci u preliminarnom izveštaju o troškovima kampanje izborne liste „Aleksandar Vučić – Beograd sutra“ mogu da predstavljaju povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

U pomenutom preliminarnom izveštaju, kada je reč o televizijskom oglašavanju, navedeni su samo avansi za oglašavanje na RTS iako se prema podacima iz monitoringa TS ta izborna lista se oglašavala i na brojnim drugim TV stanicama koje se mogu videti i na području Grada Beograda, uključujući TV: Prva, Pink, B92, Hemi, kao i kod više kablovskih operatera (npr. Kurir, K1, Superstar) čija bi vrednost sa maksimalnim popustima mogla da bude približno 700 hiljada evra u periodu koji je trebalo da obuhvati preliminarni izveštaj. U prijavi je istaknuto da bi troškovi političkog oglašavanja morali da budu navedeni u preliminarnom finansijskom izveštaju jer je na osnovu objavljenih cenovnika TV stanica vidljivo da se ugovorenu kampanju zahteva uplata avansa, bilo u celosti, bilo u značajnom delu. Takođe, u istom izveštaju ne navodi se ni jedan trošak koji bi se odnosio na javne skupove koje je ta izborna lista održala niti na bilborde koje su posmatrači TS opazili u

periodu koji treba da bude obuhvaćen preliminarnim finansijskim izveštajem.

I povodom ove prijave Agencija je TS dostavila [Rešenje](#) kojim se utvrđuje da *“nema osnova za odlučivanje o postojanju povrede odredaba Zakona o finansiranju političkih aktivnosti”*. U obrazloženju Rešenja se navodi da je Agencija, na osnovu uvida u preliminarni izveštaj o troškovima izborne kampanje za izbor odbornika u Skupštinu grada Beograda za izbore održane 02.06.2024. godine, koji je Srpska napredna stranka podnela Agenciji 26.05.2024. godine, utvrdila da su prikazani troškovi oglašavanja po avansnom računu, kao i ostali troškovi na osnovu dostavljenih računa koji su ili nisu plaćeni. Osim toga, Agencija je bez bilo kakve provere prihvatila izjašnjenje punomoćnice Srpske napredne stranke da preliminarni izveštaj sadrži sve podatke iz prateće verodostojne dokumentacije a da Srpska napredna stranka u trenutku podnošenja preliminarnog izveštaja nije imala račune pružaoca usluga, odnosno verodostojne isprave za oglašavanje, javne skupove i bilborde niti je bilo avansnog plaćanja za navedene troškove. Ni tvrdnja pomenute punomoćnice da je prijava nepotkrepljena dokazima da TV stanice zahtevaju uplatu avansa nije bila dovoljan povod za Agenciju da od pružaoca usluga pribavi informacije i dokaze o tome.

Ni ovo rešenje Agencija nije dostavila TS već je u dopisu pod nazivom [Obaveštenje o ishodu postupka po prijavi](#) uputila TS da ga preuzme sa sajta Agencije.

Gradonačelnik Novog Sada

Prijava je podneta zbog sumnje da učešće javnog funkcionera (gradonačelnika Novog Sada, Milana Đurića) i nosioca liste „Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra, Dr Vesne Turkulov, na javnom događaju “Sportski porodični dan u Kisaču“, kao i njihove posete terapijskoj zajednici „Zemlja živih“ na Čeneju i penzionerima mogu da predstavljaju povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

U prijavi je istaknuto da bi, u slučaju da je reč o događaju koji je organizovao politički subjekt kojem pripadaju i gradonačelnik Đurić i Dr Turkulov, Srpska napredna stranka povredila odredbe člana 23 st. 4. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti zbog korišćenja javnih resursa u vidu radnog angažovanja javnog funkcionera lokalne samouprave i drugih njegovih saradnika zaposlenih ili radno angažovanih u JLS, u slučaju da su i oni bili uključeni u aktivnost, odnosno da bi, ukoliko je navedeni događaj u celosti organizovalo neko treće lice, taj subjekt učinio besplatnu uslugu Srpskoj naprednoj stranci u izbornoj kampanji. Prijavom je ukazano i na potrebu da se ispita da li su pozivi za pomenute posete upućeni lokalnoj samoupravi, stranci kojoj javni funkcioneri pripadaju ili Đuriću i Dr Turkulov u ličnom svojstvu.

U [Rešenju](#) kojim se utvrđuje da *“nema osnova za odlučivanje o postojanju povrede odredaba Zakona o finansiranju političkih aktivnosti”* Agencija je zaključila da se na video snimku o učešću javnih funkcionera na javnom događaju, koji je snimljen i objavljen od strane Novosadske televizije ne pominje Srpska napredna stranka niti je ona organizovala i finansirala događaj na kome su učestvovali pomenuti javni funkcioneri. Slično tome, na osnovu čitanja vesti o poseti terapijskoj zajednici i penzionerima ocenjeno je da su vesti objavljene od strane medija “Politika” i “Kurir” i da se u njima nigde ne spominje Srpska napredna stranka. Štaviše, Agencija je istakla da ni pomenuti javni funkcioneri ne pominju Srpsku naprednu stranku niti navode da je ona organizovala i finansirala projekat terapijske zajednice i posetu penzionerima. Osim toga, Agencija je u potpunosti prihvatila izjašnjenje punomoćnice Srpske napredne stranke da se u konkretnim slučajevima radi o medijskim i autorskim objavama navedenih medija, koji su izveštavali u skladu sa svojom uređivačkom politikom na koju Srpska napredna stranka ne može da utiče.

Iako je TS jasno ukazala na moguće oblike kršenja zakona koje je trebalo utvrditi u ovom slučaju, Agencija je to samo delom učinila. Tako je, na osnovu izjašnjenja predstavnika Grada i SNS (a bez dodatnih provera)

zaključila da nije reč o događajima koje su organizovali Grad Novi Sad ili SNS. Iz obrazloženja se vidi da nije ispitivan treći mogući vid povrede zakona – da su besplatnu promociju prvoj na listi SNS za Novi Sad omogućila treća lica i da to nije evidentirano kao besplatna usluga u kampanji.

Kao i u svim drugim slučajevima, Agencija je u dopisu pod nazivom [Obaveštenje o ishodu postupka po prijavi](#) uputila TS da rešenje preuzme sa sajta Agencije.

Zakupljeni termin na TV Pink u trajanju od 2,5 sata

Prijava je podneta zbog sumnje da emitovanje emisije na RTV Pink pod nazivom „Intervju specijal“, pred predizbornu tišinu, iz čije koreografije se moglo zaključiti da je reč o iznajmljenom terminu izborne liste „Aleksandar Vučić – Beograd sutra“, može da predstavlja povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti.

Prijavom je ukazano da je reč o emisiji koja je trajala oko 2,5 sata iako u okviru zvanično objavljenog cenovnika RTV Pink za predizbornu promociju nije bila navedena mogućnost političkog oglašavanja u tom trajanju. U prijavi je istaknuto da je neophodno utvrditi da li je takva mogućnost bila poznata, a samim tim i dostupna, drugim političkim subjektima, naročito kada se ima u vidu da je takav vid oglašavanja (političkog ili bilo kog drugog) zabranjen na osnovu drugih propisa (Zakon o oglašavanju) zbog toga što ako nije, takvo postupanje predstavlja „uslugu pruženu bez naknade ili pod uslovima koji odstupaju od tržišnih“. Prijava je sadržala i zahtev da se utvrdi da li izostanak napomene da je reč o iznajmljenom terminu, odnosno da je reč o političkom oglašavanju tokom većeg dela emisije (na samom početku se u levom gornjem uglu kratko nalazila oznaka „iznajmljeni termin“) predstavlja povredu propisa i besplatnu uslugu političkom subjektu, kao i da li ugovorena vrednost odgovara zbiru sekundi emitovanja prema cenovniku za određene termine.

U emisiji je učestvovalo više javnih funkcionera koji su najavljeni po svojim javnim funkcijama (predsednik Republike, predsednica Narodne skupštine, predsednik Vlade, ministri, direktori pojedinih javnih institucija i drugi. Prisutni javni funkcioneri nisu na nesumnjiv način (odmah nakon najave ili prvi put kada su uzeli reč) otklonili mogućnost stvaranja ovakvog utiska kod gledalaca, čime su prekršili svoju obavezu iz člana 50. st. 4. Pored toga, pojedini govornici su tokom emisije upotrebili informacije do kojih su došli na javnoj funkciji, a koje nisu dostupne javnosti u cilju sticanja pogodnosti za svoj politički subjekt ili radi nanošenja štete drugim političkim subjektima, čime su prekršili odredbe člana 40. st. 3. Zakona.

Do trenutka izrade ove analize TS nije primila odluku Agencije povodom ove prijave.

Prijave drugih organizacija

Pored Transparentnosti, veliki broj prijava zbog mogućeg kršenja pravila o finansiranju aktivnosti političkih subjekata podnela je i CRTA. Sve navedene prijave podnete su protiv Srpske napredne stranke zbog snimanja i objavljivanja predizbornih video spotova u kojima se koriste javni resursi.

Odlučujući povodom navedenih prijava Agencija je u 12 slučajeva donela rešenja kojima se utvrđuje da *“nema osnova za odlučivanje o postojanju povrede odredaba Zakona o finansiranju političkih aktivnosti“*. Od tog broja, u čak 6 slučajeva glavni razlog za donošenje takvih rešenja bila je činjenica da su za njihovo snimanje korišćeni snimci, fotografije i vesti koji su ranije objavljeni u sredstvima javnog informisanja, na društvenim mrežama i zvaničnim veb prezentacijama organa javne vlasti. Drugi važan razlog (6) zbog koga pomenute prijave nisu uvažene je činjenica da se, prema oceni Agencije, u predizbornim video spotovima ne pominje

Srpska napredna stranka već da snimljena lica u njima daju svoje izjave i iznose lične stavove o nekim, za njih važnim, pitanjima – o stanju puteva nakon njihove rekonstrukcije, nabavci poljoprivrednih mašina koje su obezbeđene zahvaljujući lokalnoj samoupravi i subvencijama, programu novčane pomoći roditeljima beogradskih učenika, značaju sagrađenog vrtića, konkursu za energetska efikasnost i besplatnom programu sportsko rekreativnih i kulturnih radionica.

Kada je reč o prijavama povodom kojih je Agencija utvrdila da postoji povreda pravila o finansiranju aktivnosti političkih subjekata (16), u najvećem broju slučajeva, čak 8, razlog za takvo utvrđenje bilo je objavljivanje video spota o različitim aktivnostima Srpske napredne stranke koje ne predstavljaju „političku aktivnost“ u smislu Zakona - dodela dečjeg bicikla koja je finansirana iz ličnih sredstava članova te političke stranke, uručenje više paketa višečlanoj porodici povodom Međunarodnog dana porodice, podela dresova, lopti i druge sportske opreme za najmlađe igrače lokalnih fudbalskih klubova, kao i podeli televizora, električnih šporeta i paketa pojedinim porodicama.

U nešto manjem broju slučajeva (6), Agencija je utvrdila povredu pravila o finansiranju političkih aktivnosti zbog toga što je video spot snimljen na prostoru ili u prostorijama javnih ustanova (Osnovna škola “Aleksandra Cana Marjanović” u Ralji, Osnovna škola “Jovan Jovanović Zmaj” u Zvečki, Dom zdravlja “dr Milorad Vlajković” u Barajevu – Ambulanta naselje Gaj, Zdravstvena stanica Železnik – Ogranak Doma zdravlja “Dr Simo Milošević” Čukarica, Železnička stanica “Beograd Centar” – Prokop i Gradska opština Obrenovac), odnosno što prikazuje pojedine zaposlene tj. Vučicu Jelenić, zaposlenu u Domu zdravlja “Milorad Vlajković” u Barajevu – Ambulanta naselje Gaj – koja daje izjavu obučena u službenu medicinsku uniformu sa oznakom te zdravstvene ustanove.

Organizovanje pružanja besplatne pravne pomoći građanima, odnosno organizovanje besplatne pripremne nastave iz srpskog jezika i matematike za učenike osmog razreda u prostorijama Opštinskog odbora Srpske napredne stranke na Zvezdari i Paliluli je bio razlog za utvrđenje povrede u daleko najmanjem broju slučajeva (2).

Tim povodom Agencija je uputila 12 mera upozorenja (u 4 slučaja utvrđenje da su prekršena pravila o finansiranju političkih aktivnosti nisu sankcionisana izricanjem merom upozorenja) kojom se Srpska “obavezuje” da ukloni sporne predizborne video spotove, kao i da se “ubuduće pridržava” zakona i ne koristi javne resurse u svrhu svoje promocije.

U vezi sa tim može biti sporno to što je Agencija u svim navedenim slučajevima izrekla istu meru upozorenja, naročito u pogledu obaveze Srpske navedene stranke da se ubuduće uzdržava od preduzimanja protivpravnih aktivnosti.

To praktično znači, imajući u vidu da su neke od prijave podnete nakon izricanja prve mere upozorenja, da se Agencija prilikom odlučivanja nije pridržavala rešenja koja je sama donela. Na taj način je Agencija ignorisala sve povrede pravila o finansiranju političkih aktivnosti koje je Srpska napredna stranka učinila nakon što joj je Agencija povodom prve prijave izrekla meru upozorenja, odnosno abolirala je tu političku stranku zbog toga što je postupala suprotno prethodno izrečenoj meri upozorenja.

Zajednička karakteristika

Štetne posledice ovakvog „gledanja kroz prste“ od strane Agencije zbog ponovljenih prekršaja, najbolje se mogu videti u kontekstu kaznenih odredaba Zakona. Na osnovu člana 39. Agencija izriče meru političkom subjektu ukoliko u postupku kontrole utvrdi nedostatke *koji se mogu otkloniti*. Ako politički subjekt ne postupi po meri upozorenja, Agencija podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka. Pošto je u navedenim slučajevima reč o kršenju zakona koje je već počinjeno i koje ZFPA prepoznaje kao prekršaj, postupanje po meri upozorenja može samo da ublaži štetne posledice prekršaja, a ne i da ih otkloni, zbog čega je sporno da su uopšte bili ispunjeni uslovi da se izrekne mera upozorenja.

Ni za jedan od opisanih slučajeva u kojima je utvrdila da postoji povreda pravila o finansiranju političkih aktivnosti Agencija nije dostavila ili objavila informaciju da li je pokretala prekršajni postupak. Ovo nepostupanje Agencije je sporno. Naime, okolnost da je u nekom predmetu izrečena mera upozorenja na osnovu člana 39. stav 1. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti ne predstavlja osnov za isključenje odgovornosti za prekršaj koji je već načinjen, time što su javni resursi iskorišćeni za potrebe političkih stranaka (čl. 42. st. 1, t. 9). Nepostupanje po izrečenoj meri upozorenja predstavlja novi prekršaj (čl. 42. st. 1, t. 19) i nema osnova da se smatra da oslobađa stranku odgovornosti za onaj prekršaj koji je već počinjen.

Kada bi Agencija opisane oblike kršenja zakona tretirala kao prekršaje i pokretala prekršajne postupke, to bi za politički subjekt imalo vrlo nezgodne posledice. Na osnovu člana 45. Zakona, politička stranka koja je oglašena odgovornom za prekršaj gubi pravo na deo budžetskih sredstava za finansiranje svog redovnog rada u narednoj godini (najmanje 10%). Kada je reč o velikim parlamentarnim strankama, svaki prekršaj bi mogao da dovede do uskraćivanja stotina hiljada evra budžetskog novca.

Zakon o sprečavanju korupcije (ZSK)

Transparentnost Srbija

Transparentnost Srbija je tokom predizborne kampanje podnela 11 prijava (od kojih su 4 podnete kao samostalne dok je preostalih 7 podneto zajedno sa prijavama zbog moguće povrede odredaba Zakona o finansiranju političkih aktivnosti tj. u okviru iste prijave) zbog mogućeg kršenja pravila o predstavljanju javnih funkcionera. Većina prijava je sadržala navode o mogućoj prijavi Zakona od strane više javnih funkcionera ili o više povreda zakona od strane jednog javnog funkcionera.

Postupajući po podnetim prijavama Agencija je samo u jednom slučaju utvrdila da postoji povreda Zakona zbog čega je javnom funkcioneru protiv koga je podneta izrečena mera opomene sa nalogom.

Do dana sastavljanja ovog izveštaja TS nije dobila odluku Agencije povodom jedne prijave. Pretpostavka je da je u toku žalbeni postupak protiv odluke Agencija kojom je prijava uvažena i izrečena određena mera. Razlog tome može da bude činjenica da je protiv odluke Agencije kojom je prijava prihvaćena i izrečena određena mera izjavljena žalba, odnosno da još uvek traje žalbeni postupak.

Povodom preostalih prijava (9) Agencija je utvrdila da javni funkcioneri protiv kojih su prijave podnete nisu povredili odredbe Zakona o sprečavanju korupcije.

Vučić i Dačić na RTV Pink, TV Happy i TV Prva

Prva prijava Agenciji podneta je zbog sumnje da gostovanje Aleksandra Vučića (u emisiji „Ćirilica“ na TV Hepi, kao i prilikom gostovanja na RTV Pink i TV Prva) i Ivica Dačića (u emisiji „Ćirilica“ na TV Hepi) može da predstavlja povredu odredaba Zakona o sprečavanju korupcije zbog toga što su tom prilikom koristili javne resurse i javne skupove na kojima su učestvovali za promociju političkih stranaka kojima pripadaju, kao i zbog toga što tom prilikom nisu sagovornicima i javnosti nedvosmisleno predočili da li se obraćaju u svojstvu javnog ili stranačkog funkcionera.

Povodom ove prijave u poštanskom sandučetu TS smo, iako je prijava poslata putem elektronske pošte, zatekli, između ostalog, tri dopisa Agencije pod nazivom „Obaveštenja o ishodu postupanja po prijavi“. Time je Agencija nastavila sa ranije uspostavljenom, nezakonitom i nepravilnom praksom da povodom prijava u vezi sa kršenjem Zakona o sprečavanju korupcije ne donosi rešenje protiv kojeg bi podnosila prijave mogao da podnese žalbu ili tužbu.

Zajedničko za sva tri obaveštenja jeste da je Agencija, isključivo uvidom u snimke i vesti koje se odnose na televizijska gostovanja na internetu, a bez korišćenja mogućnosti pribavljanja drugih dokaza (od REM, javnih funkcionera ili osnivača medija) došla do zaključka („nedvosmisleno se može zaključiti“) da javni funkcioneri (Aleksandar Vučić i Ivica Dačić) nisu povredili odredbe člana 50. Zakona o sprečavanju korupcije jer su se obraćali sagovornicima i javnosti u svojstvu javnog funkcionera. Iz obaveštenja se ne vidi da je Agencija na bilo koji način razmatrala da li su oni tom prilikom povredili odredbe člana 50. st. 2. (zloupotreba javnih resursa) i 50 st. 5 (zloupotreba javnih skupova), i člana 40. Zakona o sprečavanju korupcije, već se u Obaveštenju bez bilo kakvog obrazloženja navodi da te odredbe nisu povređene. Iako je u prijavi protiv Aleksandra Vučića bilo naznačeno da je tokom gostovanja iznosio informacije koje nisu ranije objavljene (da će auto put od Mladenovca do Bora biti podveden pod EKSP0) Agencija je navedene podatke tretirala kao da su javno poznati – „govorio ... o aktuelnim dešavanjima u zemlji i svetu“ ali bez navođenja gde su tačno javno objavljeni ti podaci.

Zbog toga je, s obzirom na postojanje novih dokaza tj. novih činjenica koje je sama Agencija utvrdila u pomenutim obaveštenjima, TS podnela novu prijavu zbog sumnje da su Aleksandar Vučić i Ivica Dačić povredili odredbe člana 50. st. 2. i 50 st. 5. U prijavi je istaknuto da je Aleksandar Vučić, gostujući u svojstvu predsednika Republike na jutarnjem programu TV Pink, pozitivno promovisao politički subjekt sa kojim je povezan (npr. „Prosečna plata 2012. u Nišu bila je 316, sada je 150 odsto veća, u Beogradu 120 posto“, „U Nišu imamo potpuno novu listu, sve su novi ljudi. U Novom Sadu gradimo tri mosta, nikada više u istoriji.“), odnosno negativno promovisao druge političke subjekte koji su učestvovali na izborima u više gradova i opština 2. juna 2024, odnosno njihove kandidate i predstavnike (npr. „Ijudima jasno zašto je Rokfeler davao Manojloviću novac. - On (Savo Manojlović) je praznjikav. Jedini njegov program je uvek "Vučića u zatvor ...“, kao i „Opoziciji je važan Beograd da se dočepaju para. Njihove ideje su samo da ruše.“). Prijavom je ukazano i da je Ivica Dačić, gostujući u svojstvu ministra unutrašnjih poslova u emisiji „Ćirilica“ koja je emitovana na TV Hepi, pozitivno promovisao politički subjekt sa kojim je povezan tako što je pred sam kraj emisije direktno pozvao članove i simpatizere Socijalističke partije Srbije da izađu na izbore i da glasaju za zajedničku listu SNS i SPS, koja nosi ime Aleksandra Vučića i dao objašnjenje zašto to treba da učine. Slično tome, prilikom

gostovanja je negativno promovisao druge političke subjekte koji su učestvovali na izborima u više gradova i opština 2. juna 2024, odnosno njihove kandidate i predstavnike time što je u završnom delu emisije, nakon što je Aleksandar Vučić govorio o političkim protivnicima koji žele da ga smene na šaljivi način komentarisao da to ne mogu da učine jer sad ima koaliciju (misleći očigledno na koaliciju u kojoj su SNS i SPS) na lokalnim izborima.

Do trenutka sastavljanja ovog izveštaja TS nije primila odluku Agencije povodom ove prijave.

Šapić na sajtu Grada Beograda "Beoinfo"

Prijava je podneta zbog sumnje da objavljivanje informacija o dva medijska nastupa Aleksandra Šapića na zvaničnoj veb prezentaciji grada Beograd "Beoinfo" može da predstavlja povredu odredaba Zakona o sprečavanju korupcije zbog toga što je tom prilikom koristio javni resurs za promociju političke stranke kojoj pripada, kao i zbog toga što tom prilikom nije naznačeno da li tom prilikom obraćao u svojstvu javnog ili stranačkog funkcionera.

U prijavi je navedeno da se među izjavama se nalaze i neke koje se direktno odnose na lokalne izbore u Gradu Beogradu, pri čemu se preporučuje glasanje za listu na kojoj je on kandidat, tako što se ona predstavlja u pozitivnom svetlu (bez pominjanja naziva, ali jasno prepoznatljiva iz konteksta), uz ocene, koje građane Beograda navode na to da treba da glasaju za stranke koje su vladajuće i na nivou Republike Srbije. Prijavom je navedeno i da nije poznato da li su te izjave originalno date u TV gostovanjima u svojstvu javnog funkcionera ili kandidata na izborima, odnosno da li je to bilo jasno naznačeno i da li su pri tom poštovana pravila iz člana 50. st. 4. Zakona o sprečavanju korupcije.

Postupajući povodom ove prijave Agencija je TS dostavila takođe dopis pod nazivom [Obaveštenje o ishodu postupanja po prijavi](#) kojim je utvrdila da je Aleksandar Šapić postupao suprotno odredbi člana 50 st. 2 Zakona o sprečavanju korupcije. Prema oceni Agencije Aleksandar Šapić je povredio pomenutu odredbu time što je na zvaničnoj internet prezentaciji grada Beograda objavio izjavu – tekst pod naslovom *"Šapić:-Socijala politika, veliki infrastrukturni projekti, ali čuvanje nacionalnog interesa prioritetni su za Beograd"* u kojoj je, pored ostalog, navedeno *"Govoreći o izbornom rezultatu, Šapić je napomenuo da je sada nezahvalno o tome pričati budući da sve zavisi od izlaznosti"*, kao i *"Itnje izbore nismo imali ne pamtim otkada, nismo imali ni lokalne, uvek su bili povezani sa nekim drugim izborima. Tako da je logično da će izlaznost biti manja, ali i zbog situacije na opozicionoj sceni gde se ne zna ko je sa kim. Mislím da svako treba da izađe na izbore i da glasa po svojoj savesti. Ovo je specifična situacija u kojoj se ne odlučuje samo o lokalnu. Republičku vlast imamo izabranu i nisam siguran koliko je dobro za Beograd da ima vlast koje je suprotna republičkoj. Ovde jeste reč o lokalnoj politici, ali ukoliko nacionalna padne i sve to dovedemo u pitanje, ukoliko ekonomska situacija čitave zemlje bude takva da ne mogu da rastu plate, penzije, da nema novih investicija, onda lokalni prekidač možete da prebacujete, ali nemate gde."* Agencija je utvrdila da je Aleksandar Šapić postupao suprotno navedenoj odredbi i tako što je *"rekao da će nakon izbora moći da se ostvari saradnja sa onima koji žele da razgovaraju o razvoju Beograda, te da je dobrodošao svako ko želi bolji, uspešniji i snažniji grad – "To ne mogu da budu ljudi koji imaju antisrpsku politiku, odnosno oni koji nisu za čuvanje i odbranu nacionalnog interesa naše države i našeg naroda. Da molimo bilo koga nećemo. Sada kada su svet i Srbija u najspećičnijoj situaciji u poslednjih nekoliko godina i kada je trebalo da se pokaže žrtva izvan lokalno stranačke priče, opozicija se razjediniła u jednom danu, a s druge strane, mi smo se u jednom danu skupili"*.

U obaveštenju se dalje navodi da je zbog svega navedenog Aleksandru Šapiću izrečena, mada nije jasno kako tj. kojim pravnim aktom, *“mera opomene sa nalogom da, u roku od tri dana **od dana prijema ovog rešenja**, sa zvanične internet prezentacije grada Beograda skine navedene delove (a ne cele objave) predmetne izjave – teksta “Šapić: -Socijala politika, veliki infrastrukturni projekti, ali čuvanje nacionalnog interesa prioritetni su za Beograd“ koji se odnose na izbore zakazane za 02.06.2024. godine.”*

Prema navodima iz obaveštenja, Aleksandar Šapić je *“... obavestio Agenciju o tome da je postupio po izrečenoj meri sa nalogom, i sa zvanične internet prezentacije grada Beograda uklonio navedene delove teksta“što je utvrđeno uvidom u internet prezentaciju.”*

Šira javnost nije imala mogućnost da sazna da je Agencija utvrdila ovu povredu Zakona i izrekla meru. Naime, kada je reč o izrečenim merama protiv javnih funkcionera, na osnovu Zakona postoji obaveza da se objave samo konačna rešenja koja sadrže neku od težih mera (npr. preporuku za razrešenje), a ne i izrečene mere upozorenja.

Miting Srpske napredne stranke u Beogradu

I ova prijava je podneta je zbog sumnje da prisustvo i obraćanje više javnih funkcionera, od kojih su neki najavljavani po svojoj javnoj i partijskoj funkciji (Milica Đurđević – Stamenkovski i Ivica Dačić), neki samo po javnoj (Aleksandar Vučić), a neki samo po partijskoj (Aleksandar Šapić) na predizbornom mitingu koalicije „Aleksandar Vučić – Beograd sutra“ u Beogradu, može da predstavlja povredu odredaba Zakona o sprečavanju korupcije.

U prijavi je istaknuto da pravljenje ove razlike jasno ukazuje na svest organizatora skupa o tome da je reč o licima kod kojih može nastati dilema u javnosti o tome u kom svojstvu učestvuju na javnom skupu, ali i nameru da se ta dilema održava ili da se stvori utisak o tome da pomenuta izborna lista uživa podršku državnih organa Republike Srbije, te da stoga svaki birač kojem je stalo do države Srbije treba da glasa za tu izbornu listu. Prijavom je ukazano da je od imenovanih samo Milica Đurđević – Stamenkovski na početku svog izlaganja na nesumnjiv način ukazala da govori u ime svoje političke stranke, dok u slučaju A. Šapića, zbog načina na koji je najavljen, za tim nije ni bilo potrebe. Ivica Dačić to nije učinio na nesumnjiv način, kao što nalaže član 50. st. 4. Zakona o sprečavanju korupcije, već samo posredno. Aleksandar Vučić je ne samo najavljen u svojstvu predsednika države, već su mu se u tom svojstvu obraćali i svi drugi govornici koji su govorili pre njega, što jasno ukazuje da je ne samo kod neupućene javnosti, već i kod učesnika skupa postojala svest da on nastupa u svojstvu državnog organa i da će na skupu političkog subjekta iznositi stavove državnog organa. Osim toga, u samom govoru, on je pričao o pitanjima koja su u nadležnosti predsednika Republike, pitanjima koja su u nadležnosti drugih državnih organa i pitanjima koja se tiču političkog subjekta kojem pripada (SNS), a bez naznačenja svojstva u kojem govori.

Postupajući povodom ove prijave Agencija je TS dostavila 2 dopisa – [Obaveštenje o ishodu postupanja po prijavi](#) protiv Aleksandra Vučića i [Obaveštenje o ishodu postupanja po prijavi](#) protiv Ivica Dačića.

Zajedničko za oba obaveštenja jeste da je Agencija došla do zaključka da *“nema osnova da se vodi postupak za odlučivanja o postojanju povrede odredaba...”* protiv navedenih javnih funkcionera. Do takvog zaključka Agencija je došla gledanjem i slušanjem video snimka objavljenog na YouTube kanalu Tanjug News Agency pod nazivom *“Miting izborne liste “Aleksandar Vučić – Beograd sutra“* za koji je utvrđeno da predstavlja video zapis sa predizbornog skupa navedene koalicije održanog u Beogradu. Prema oceni Agencije, *“Aleksandar*

Vučić se na navedenom predizbornom skupu u Beogradu obratio javnosti u svojstvu lica po kojem izborna lista nosi ime “Aleksandar Vučić – Beograd sutra”, odnosno člana Srpske napredne stranke, što se iz sadržine njegovog govora nedvosmisleno može zaključiti”. Identičnu ocenu Agencija je donela i povodom nastupa Ivica Dačića koji se “na tom predizbornom skupu obratio javnosti u svojstvu predsednika Socijalističke partije Srbije, što se iz sadržine njenog govora nedvosmisleno može zaključiti”. Za oba slučaja je zajedničko i to što je, prema shvatanju Agencije, “bez uticaja činjenica da je osoba koja je najavila učesnike na navedenom predizbornom skupu najavila” Aleksandra Vučića kao “predsednika Republike Srbije”, odnosno Ivicu Dačića kao “potpredsednika Vlade Republike Srbije, ministra unutrašnjih poslova i predsednika Socijalističke partije Srbije”.

Imajući u vidu da Agencija nije donela rešenje povodom ove prijave već je samo dostavila pomenuta obaveštenja TS nije imala na raspolaganju nijedan pravni lek (žalbu ili tužbu) za osporavanje zaključaka i ocena koje ona sadrže.

Miting Srpske napredne stranke u Novom Sadu

Prijava je podneta je zbog sumnje da prisustvo i obraćanje više javnih funkcionera od kojih su neki najavljeni da učestvuju upravo u tom svojstvu – Aleksandar Vučić (predsednik Republike Srbije), neki po svojoj javnoj i partijskoj funkciji – Miloš Vučević (predsednik Vlade, predstavljen kao premijer Srbije i predsednik Srpske napredne stranke), Ivica Dačić (potpredsednik Vlade, ministar unutrašnjih poslova i predsednik Socijalističke partije Srbije), Aleksandar Vulin (potpredsednik Vlade i predsednik Pokreta Socijalista), kao i kandidatkinja tj. nosilac izborne liste, prof. dr Vesna Turkulov, odnosno da obraćanje drugih govornika predsedniku Republike, Aleksandru Vučiću, u tom svojstvu, kao i međusobno jedni drugima (predsedniče Vlade, ministri) na predizbornom mitingu koalicije „Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra“ u Novom Sadu može da predstavlja povredu odredaba Zakona o sprečavanju korupcije. Prijavom je ukazano da su se u govorima javnih funkcionera izosile informacije za koje se može pretpostaviti da su ih saznali vršenjem javne funkcije, odnosno da nije reč o informacijama koje su javno dostupne.

Postupajući po ovoj prijavi Agencija je došla do istog zaključka kao i u prethodno opisanom slučaju – da su sva navedena lica bila prisutna na pomenutom predizbornom skupu i da su se tom prilikom obraćala kao stranački funkcioneri, što se nedvosmisleno može zaključiti iz njihovih govora, kao i da je bez uticaja to što ih je osoba koja je najavljivala učesnike na navedenom predizbornom skupu najavila kao javne funkcionere. Ono što razlikuje četiri obaveštenja o ishodu postupanja, koje je povodom ove prijave Agencija dostavila TS, od prethodno opisanih, jeste dodatna argumentacija Agencije. Tako je u ovom slučaju Agencija zaključila da je bez uticaja i to što su se navedenim licima pojedini drugi učesnici obratili u tom svojstvu npr. Aleksandru Vučiću kao predsedniku Republike Srbije. Osim toga, Agencija je ocenila da je Aleksandar Vučić tom prilikom govorio “o aktuelnim dešavanjima, kao i planovima i predizbornim obećanjima političke stranke čiji je član, što je uobičajena aktivnost učesnika u izbornoj kampanji na predizbornim skupovima koji se organizuju u svrhu promocije političke stanke”.

Opozicija nije stranka

Prijava je podneta je zbog sumnje da objavljivanje izjave ministarke, Jelene Žarić – Kovačević, pod naslovom „16. MAJA 2024. ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: OKO 10 HILJADA BIRAČA NEĆE MOĆI DA GLASA 2. JUNA” na zvaničnoj stranici Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave može da predstavlja povredu odredaba Zakona o

sprečavanju korupcije.

U prijavi je navedeno da je u pomenutoj izjavi ministarka, objašnjavajući posledice izmena Zakona o jedinstvenom biračkom spisku, negativno komentarisala političke subjekte grupno nazvane „opozicija“ na sledeći način: „Sve ovo što se sada dešava je isključiva posledica zahteva opozicije“, rekla je Žarić Kovačević i precizirala da će oko 10.000 birača izgubiti pravo da glasa 2. juna. „Pošto smo navikli na malverzacije i zloupotrebe od strane i opozicije i civilnog sektora, bez obzira na to što sad sa njima sarađujemo ...“. Prijavom je ukazano da je ministarka nesumnjivo članica, a možda i funkcionerka političkog subjekta – Srpske napredne stranke (ranije, u više mandata, narodna poslanica ispred te političke stranke, a sada ministarka) zbog čega ta stranka predstavlja „povezano lice“ u smislu Zakona o sprečavanju korupcije, kome je u interesu da njegovi oponenti („opozicija“) budu predstavljeni („promovisani“) u negativnom kontekstu tokom tekuće izborne kampanje, jer se tako za povezano lice ostvaruje korist (manja podrška za političke protivnike političkog subjekta koji je povezano lice sa javnim funkcionerom (SNS) na lokalnim izborima 2. juna 2024, i posledično, bolji rezultat te stranke na izborima). Pored toga, istaknuto je da podatak koji je iznet u izjavi ministarke (broj građana koji neće moći da učestvuju na izborima 2.6.2024) nije informacija koja je bila dostupna javnosti pre objavljivanja te izjave, a nesumnjivo jeste informacija do koje je ministarka došla na javnoj funkciji, kao i da je taj podatak iskorišćen na način koji nanosi štetu drugim političkim subjektima.

U [Obaveštenju o ishodu postupanja po prijavi](#) Agencija je, nakon analize navedenog teksta i izjave, kratko i jasno utvrdila da se u njemu i prenetim izjavama *“nigde ne pominje Srpska napredna stranka niti neka druga politička stranka, što se iz njihove sadržine nedvosmisleno može zaključiti“*.

Instagram nalog gradonačelnika Novog Sada

Ova prijava je podneta zajedno sa prijavom zbog mogućeg kršenja pravila o finansiranju političkih aktivnosti zato što u trenutku njenog podnošenja TS na osnovu raspoloživih informacija nije mogla da odredi da li je reč o kršenju odredaba Zakona o sprečavanju korupcije ili Zakona o finansiranju političkih aktivnosti, niti koja sve fizička i pravna lica su povredila propise, a te činjenice bi Agencija mogla da utvrdi prikupljanjem dodatnih informacija.

Prijavom je ukazano da nekoliko aktivnosti javnog funkcionera (gradonačelnik Novog Sada, Milan Đurić), koje su izvršene zajedno sa osobom predstavljenom kao „nosilac liste Aleksandar Vučić – Novi Sad sutra, Dr Vesna Turkulov“. Prva aktivnost je bila poseta gradonačelnika Đurića (javni funkcioner, u tom svojstvu) i doktorka Turkulov (u svojstvu nosioca partijske liste na novosadskim izborima) na javnom događaju pod nazivom “Sportski porodični dan u Kisaču“. Drugu spornu aktivnost predstavljala je poseta Milana Đurića i prof. dr Vesne Turkulov terapijskoj zajednici „Zemlja živih“ na Čeneju, koja je osnovana 2005. godine pod okriljem Svetoarhangelškog manastira iz Kovilja, uz blagoslov vladike Irineja i patrijarha Porfirija. U trećem slučaju mediji su izvestili o tome da su gradonačelnik Đurić i Dr Turkulov posetili penzionere, pri čemu su ostale nepoznate informacije o organizatoru skupa. Osim toga, u prijavi je istaknuto da se na Instagram nalogu Milana Đurića navodi da je reč o zvaničnom nalogu Gradonačelnika Novog Sada, uz navođenje da je takođe reč o osobi koja je „član predsedništva Srpske napredne stranke“. U prijavi se naglašava da na tom Instagram nalogu postoje brojne objave koje se odnose na aktuelnu kampanju Srpske napredne stranke čime se zloupotrebljava javni resurs (zvaničan nalog javnog funkcionera) za potrebe vođenja izborne kampanje, a pored toga se isti politički subjekt i generalno promoviše.

I povodom ove prijave Agencija je TS dostavila [Obaveštenje o ishodu postupanja po prijavi](#) kojim je, između ostalog, utvrdila da *“nema osnova da se protiv Milana Đurić vodi postupak za odlučivanje o postojanju povrede odredaba Zakona o sprečavanju korupcije”*. Do takvog zaključka Agencija je došla prihvatanje u potpunosti izjašnjenje Milana Đurića prema kome je u navedene posete *“bio pozvan kao gradonačelnik grada Novog Sada od strane organizatora događaja, da nije učestvovao u određivanju lica koja će prisustvovati navedenim događajima i da je Vesna Turkulov prisustvovala nezavisno od njega, odnosno da je bila pozvana od strane organizatora a ne od strane grada Novog Sada”*. U izjašnjenju je takođe naglašeno da *“grad Novi Sad ove događaje nije organizovao, da Vesna Turkulov nije bila deo tima koji je na ovim događajima predstavljao grad Novi Sad, i da je na svim događajima prisustvovao kao gost”*. Štaviše, za Agenciju je tom prilikom izjašnjenje Milana Đurića, koje je u potpunosti prihvatila, da *“nalog na društvenoj stranici Instagram nije zvaničan nalog gradonačelnika Novog Sada, već je u pitanju njegov lični nalog”* bilo važnije od činjenica koje je utvrdila pregledom samog naloga. Agencija je utvrdila, pozivajući se na Potvrdu Službe izvršnih organa grada Novog Sada da za gradonačelnika grada Novog Sada nije otvoren službeni nalog na društvenoj mreži „Instagram“. Štaviše, Agencija u Obaveštenju ističe da je takav zaključak donela na osnovu činjenica koje je utvrdila *“čitanjem navedene potvrde”* umesto čitanjem osnovnih podataka o samom nalogu na Instagram stranici. Postupajući na taj način Agencija je propustila da na bilo koji drugi način potvrdi verodostojnost izjave gradonačelnika, iako je to bilo moguće učiniti korišćenjem ovlašćenja Agencije.

Zbog toga se TS ponovo obratila Agenciji, ukazujući na propuste u postupanju i tražeći dodatne informacije, sa napomenom da navedeni dopis, ukoliko Agencija smatra da on ne može biti pravni osnov za dostavljanje dodatnih Informacija, može da tretira i kao zahtev za slobodan pristup informacijama. U dopisu je naglašeno da je bilo neophodno, prikupljanjem podataka od službe za odnose sa javnošću Grada Novog Sada, ustanoviti da li je Gradonačelnik zaista dobio poziv za učešće na događaju u organizaciji trećih lica od strane organizatora, koje informacije su bile navedene u pozivima i kako je na te pozive odgovoreno od strane službe za informisanje, da li je gradska služba za informisanje pozivala medije da prate ove aktivnosti Gradonačelnika i na koji način (da li se pominje samo njegovo učešće ili i učešće drugih lica). Takođe, dopisom su tražene i informacije o tome da li je Agencija tokom utvrđivanja činjenica po prijavi uočila da je u opisu naloga bilo navedeno da je reč o zvaničnom nalogu javnog funkcionera, i da je taj opis izmenjen, da li je utvrđivanje činjenica u vezi sa Instagram nalogom vršeno pre nego što je od javnog funkcionera zatraženo da se izjasni o navodima iz prijave, da li je Agencija razmatrala da protiv javnog funkcionera pokrene postupak po nekom drugom osnovu zbog toga što je na svom privatnom Instagram nalogu imao objavljenu neistinitu informaciju – da je reč o zvaničnom nalogu Gradonačelnika – i da je time građane doveo u zabludu, na koji način je Agencija utvrdila da javni funkcioner, kroz objave na svom, kako se sada navodi, privatnom nalogu, a na kojem objavljuje informacije koje se odnose na vršenje javne funkcije, kao i sadržaje vezane za rad političkog subjekta, ispunjava svoju obavezu „da uvek nedvosmisleno predoči sagovornicima i javnosti da li iznosi stav organa u kojem vrši javnu funkciju ili stav političke stranke, odnosno političkog subjekta.

Navedeni dopis Agencija je tretirala kao zahtev za slobodan pristup informacijama od javnog značaja. U svom odgovoru Agencija je navela da je uvid u nalog korisnika, na kome je između ostalog navedeno da je Milan Đurić gradonačelnik Novog Sada, izvršila po prijemu prijave i da je nakon toga, pozvala javnog funkcionera da se izjasni o navodima prijave, kao i o činjenicama koje je Agencija utvrdila po službenoj dužnosti. Povodom pitanja da li razmatra pokretanje postupka protiv Milana Đurića po nekom drugom osnovu zbog objavljivanja neistinitih Informacija Agencija je odgovorila da je nakon podnošenja zahteva po službenoj dužnosti pokrenula postupak provere ispunjenosti uslova za odlučivanje o postojanju povrede Zakona o sprečavanju korupcije.

Prijave drugih organizacija

Pored Transparentnost Srbije, veliki broj prijava zbog sumnje da postoje povrede odredaba Zakona o sprečavanju korupcije, ukupno 9, podnela je i CRTA.

Na osnovu podataka objavljenih na zvaničnoj internet stranici te organizacije vidljivo je da je Agencija, postupajući po navedenim prijavama, donela 8 odluka dok o jednoj prijavi nije odlučeno do dana sastavljanja ovog izveštaja.

U polovini preostalih 8 slučajeva, tačnije povodom četiri prijave Agencija je podnosioca prijave obavestila, dostavljanjem *“Obaveštenja o ishodu postupanja po prijavi”*, da *“nema osnova da se vodi postupak za odlučivanje o postojanju povrede zakonskih odredaba”*.

I povodom preostalih slučajeva Agencija je podnosiocu prijave dostavila istoimeni dopis iako je u njemu jasno istaknuto da je *“konačnim i izvršnim rešenjem direktora Agencije”* odlučeno o prijavi. U 3 slučaja Agencija je javnim funkcionerima izrekla meru opomene sa nalogom, dok je u jednom slučaju izrekla samo meru opomene. Mere opomene sa nalogom izrečene su Miloradu Grčiću, Bojanu Steviću i Aleksandru Šapiću zbog toga što su na svojim Instagram stranicama objavljivali, u svojstvu javnog funkcionera, više informacija i video spotova kojima su iskoristili javne resurse (infrastrukturne radove i radnike javnih preduzeća koji ih izvode, javne objekte ili prostore i prostorije javnih ustanova, informativne table javnog prevoza, doživotne I srednjoškolske karte za javni prevoz i sl.) i javne skupove za promociju koalicije okupljene oko izborne liste Srpske napredne stranke. Svim navedenim funkcionerima dat je nalog da sporne informacije i video spotove uklone sa svojih Instagram stranica. Prema navodima iz pomenutih obaveštenja, svi javni funkcioneri su Agenciju obavestili da su postupili po izrečenoj meri sa nalogom, odnosno da su uklonili sporne objave.

Za ponovljeno postupanje tj. za objavljivanje na Instagram stranici spornih video snimaka na kojima su prikazani autobusi, tramvaji i parkiralište JKP GSP Beograd Agencija je Aleksandru Šapiću izrekla samo meru opomene (bez naloga) kojom je obavezan da se ubuduće u svemu pridržava odredaba Zakona.